

K žiadost' o zaujatie stanoviska vo veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 33D/12/2023

Právny a skutkový rámec

1. Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „DSP“) ak sa disciplinárne konanie vedie pre skutok, ktorý môže spočívať v porušení zásad etiky, predseda disciplinárneho senátu si vyžiada stanovisko orgánu, ktorý tieto zásady alebo pravidlá prijal.
2. Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej len „Súdna rada“) ako ústavný orgán prijala 17. decembra 2015 Zásady sudcovej etiky (ďalej len „zásady etiky“).

Otázky zo žiadosti o stanovisko

3. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) vo svojej žiadosti o stanovisko zo dňa 25. septembra 2023 vymedzil dve otázky. Najvyšší správny súd sa pýta, či možno považovať:
 - 1) *vysvetlenie dôvodov na priamu otázku členky súdnej rady...Ešte niekoho iného ste kontaktovali, či len nás tri ako členky združenia....za porušenie zásad sudcovej etiky,*
 - 2) *oslovenie členov súdnej rady pred jej zasadnutím, sudcom, ktorého predpoklady sudcovej spôsobilosti sa majú posudzovať, za porušenie zásad sudcovej etiky.*

Poskytnutie stanoviska Súdnej rady podľa § 25 ods. 2 DSP

4. Súdna rada vníma svoju úlohu pri podávaní stanoviska podľa § 25 ods. 2 DSP tak, že asistuje v rámci disciplinárneho konania v štádiu predbežného šetrenia najvyšším správnym súdom tým, že podáva z hľadiska subjektu výkladu tzv. autentický výklad zásad etiky, ktorým napomáha najvyššiemu správnomu súdu v jednom z krokov subsumpčného procesu pri aplikácii práva v disciplinovaní sudcov a sudkýň.
5. Na to, aby mohla Súdna rada túto svoju úlohu plniť musí byť spôsobilá identifikovať ustanovenie/a zásad etiky, ktoré sú relevantné vzhľadom na skutok prejednávaný v disciplinárnom konaní.
6. Ak má byť Súdna rada spôsobilá plniť svoju vyššie vymedzenú funkciu, skutkový rámec disciplinárnej veci, resp. otázka na výklad zásad etiky musia byť dostatočne určité. Tu Súdna rada a najvyšší správny súd za takmer dva roky existencie danej právomoci hľadajú primeranú mieru

abstraktnosti žiadosti o stanovisko a abstraktnosti samotného stanoviska. A to tak, aby Súdna rada pri prílišnej konkrétosti ponúknutého skutkového stavu nepodávala vo výkladovom stanovisku odpoveď na to, či k porušeniu zásad etiky v danej veci došlo, ale aby sa zároveň pri príliš abstraktne položenej otázke zo strany najvyššieho správneho nedostala do situácie, že nie je spôsobilá poskytnúť zmysluplný výklad.

K otázke č. 1 žiadosti o stanovisko najvyššieho správneho súdu

7. Súdna rada konštatuje, že prvá otázka nie je dostatočne vymedzená okolnosťami a kontextom skutkovej situácie, čo bráni Súdnej rade zaujať stanovisko. Súdna rada preto poskytne stanovisko len k druhej otázke.

K otázke č. 2 žiadosti o stanovisko najvyššieho správneho súdu

Relevantné články v zásadách etiky

8. Podľa čl. II bod 3 písm. c) (Všeobecné zásady) zásad etiky sudcovské povinnosti zahŕňajú najmä povinnosti v občianskom živote (súkromný život sudcu, mimopracovné aktivity sudcu, verejný život sudcu).
9. Podľa čl. III bod 1 (Pravidlá etického správania sa sudcu vyplývajúce zo všeobecných zásad) zásad etiky sudca rešpektuje a presadzuje nezávislosť, bezúhonnosť, morálnu integritu a nestrannosť súdnictva a vyhýba sa nevhodnému správaniu, či vystupovaniu vrátane takého, ktoré objektívne vzbudzuje dojem nevhodnosti.

Presadzovanie nezávislosti, bezúhonnosti, morálnej integrity a nestrannosti súdnictva a vyhýbanie sa nevhodnému správaniu, či vystupovaniu vrátane takého, ktoré vzbudzuje dojem nevhodnosti v kontexte získania neoprávnenej výhody

10. Sudca je povinný preukazovať a presadzovať správanie na vysokej úrovni, a to s cieľom posilnenia dôvery verejnosti v súdnictvo, ktorá je základom zachovania sudcovskej nezávislosti.¹⁾
11. Morálny štandard dosahuje sudca vtedy, ak je bezúhonný, čestný, poctivý, ľudský a spravodlivý. Mať integritu znamená robiť veci správne a spoľahlivo, morálne a zodpovednostne nezlyhať, a teda mať celistvý charakter. Integrita zahŕňa v sebe poctivosť, dôveryhodnosť, plnenie povinností, držanie slova, jednoznačný negatívny postoj a neochotu k porušeniam zásad a povinností, bez ohľadu na akékoľvek pokušenie alebo preferenciu ostatných.

12. Sudca ako predstaviteľ súdnej moci musí byť oddaný takým morálnym

¹ Bangalórske zásady správania sudcov.

hodnotám ako sú čestnosť, úprimnosť, bezúhonnosť a tieto hodnoty by sa mali premietnuť do jeho reálneho správania či už na verejnosti, ako aj v osobnom živote. Svoju úlohu musí zastávať bezúhonne, dôstojne a so ctou v najvyššom záujme spravodlivosti a spoločnosti. Zároveň má povinnosť byť ostražitý v predchádzaní konfliktu záujmov. Dôraz je kladený na to, aby správanie a vystupovanie sudcu upevňovalo vieru ľudí v bezúhonnosť justície. Nestačí, že sa spravodlivosť vykonáva. Musí byť aj vidieť, že sa vykonáva.¹⁾

13. Sudca nesmie využívať prestíž svojho postavenia na získanie výhod pre seba alebo iného, ani využívať, či poskytovať informácie, ktoré získal v súvislosti so svojim postavením či funkciou, na účely, ktoré nesúvisia s jeho poslaním.
14. S výnimkou vykonávania svojich povinností by sa mal sudca zdržať využívania svojho postavenia voči tretím osobám, okrem situácií, keď je k tomu zaviazaný zákonom. Opačné správanie by mohlo vzbudzovať dojem, že vyvíja na tretiu stranu tlak alebo naznačovať, že on osobne je vlastníkom právomocí vyplývajúcich z jeho postavenia.
15. Sudca nielenže nesmie prijímať alebo požadovať dary, nesmie požadovať ani iné výhody, ani prísluby, či očakávania výhod, ktoré môžu ovplyvniť alebo vyvolať zdanie vplyvu na jeho konanie a rozhodovanie Súdnej rady v jeho veci.

Záver

Z uvedených dôvodov iniciovanie stretnutí sudkyne s členkami a členmi Súdnej rady a ich kontaktovanie v čase, ktoré bezprostredne predchádzalo rozhodovaniu na Súdnej rade o jej žiadosti o preloženie na iný súd, hoci sa s nimi pred rozhodovaním o tomto bode programu nestretávala, je objektívne spôsobilé vyvolať dojem získavania neoprávnenej výhody spočívajúcej v požiadavke priaznivého rozhodnutia o jej žiadosti o preloženie. Takéto správanie je spôsobilé porušiť povinnosti sudcu, ktoré sú uvedené v článku III bod 1 v spojitosti s článkom II bod 3 písm. c) zásad etiky.